

Sygn. akt V GC 1792/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Aneta Dawidziuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Magdalena Boczek

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2017 r. na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w O.

przeciwko (...) S.A. (...)S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. (...)S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w O. kwotę 1.873,29 zł (jeden tysiąc osiemset siedemdziesiąt trzy 29/100 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.311,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.217,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Kasa Sądu Rejonowego w Olsztynie kwotę 125,00 zł tytułem kosztów sądowych.

SSR Aneta Dawidziuk

Sygn. akt: V GC 1792/16

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. sp. k. w O. pozwem z dnia 27 czerwca 2017 roku (data wpływu do Sądu) wniósł o zasądzenie od (...)S.A. w W. kwoty 1 873,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż na podstawie umowy cesji nabył wierzytelność wobec pozwanego o zapłatę odszkodowania za najem pojazdu zastępczego. Auto zastępcze zostało wynajęte na czas naprawy pojazdu poszkodowanego. Poszkodowany nie posiadał innego pojazdu, a auto było mu niezbędne. Pozwany, co do zasady uznał swoją odpowiedzialność i uiścił część kwoty z tytułu zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego.

Pozwany (...) Towarzystwo (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu podkreślił, że uznał swoją odpowiedzialność, co do zasady, wskazał jednak, iż przyjęty przez powoda okres na jaki doszło do wypożyczenia pojazdu zastępczego jest zawyżony, a ponadto przyjęte stawki dzienne najmu przekraczają rynkowe stawki.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 24 sierpnia 2015 doszło do kolizji w wyniku której uszkodzeniu uległ pojazd poszkodowanego K. J. – marki V. (...) o nr rej. (...). Sprawca kolizji był ubezpieczony w (...)pozwanego. Do czasu naprawy auto nadawało się do dalszego użytkowania.

Na czas naprawy poszkodowany wynajął o powoda na łączny okres od 23 października 2015 r. do 4 listopada 2015 r. pojazd zastępczy.

W dniu 4 listopada 2015 r. poszkodowany i powód zawarli umowę cesji wierzytelności wobec pozwanego z tytułu odpowiedzialności na podstawie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. O dokonanej cesji wierzytelności powód poinformował pozwanego.

Łączny koszt wynajmu pojazdów zastępczych wyniósł 3 841,29 zł (faktura VAT (...) z korektą z dnia 5 listopada 2015 r. oraz faktura VAT (...)).

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność, co do zasady i wypłacił odszkodowanie w wysokości 1 968 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, uznając za zasadny czas najmu obejmujący osiem dni po stawce 246 zł za dzień.

(dowód: akta szkody, umowy najmu k.5,6, cennik k. 12, faktury VAT k. 9,10,11, umowa cesji wierzytelności k. 7, zawiadomienie o dokonanej cesji k.8, oświadczenie poszkodowanego k. 15, , historia naprawy pojazdu k. 14,)

Pojazd uszkodzony poszkodowany naprawiała w serwisie (...) sp. z o.o. Technicznie niezbędny czas do przeprowadzenia naprawy, rozumiany, jaki możliwy do osiągnięcia średni czas naprawy, w którym pojazd w praktyce mógłby zostać przywrócony do stanu sprzed szkody, został oszacowany przez biegłego sądowego J. B. na około 8 dni roboczych. Okres ten w ocenie biegłego należałoby traktować jako celowy i ekonomicznie uzasadniony czas samej naprawy pojazdu.

Szacunkowy okres oczekiwania na zamówienie części zamiennych przy uwzględnieniu modelu pojazdu i zakresu wynikłych uszkodzeń wyniósłby ok. 2-3 dni robocze.

W najszybszym wariantcie przebiegu działań związanych z naprawą, pod względem technicznym nie powinno być istotnych przeszkód, by po dostarczeniu pojazdu do warsztatu w piątek 23 października 2015 r. naprawę w pełnym zakresie szkody można było rozpocząć od poniedziałku 26 października 2015 r. i zakończyć po wskazanych wyżej maksymalnie 8 dniach roboczych tj. ok. 4 listopada 2015 r. Takie działania warsztatów nie odbiegają od powszechnie występujących standardów i wg. biegłego nie budzą zastrzeżeń.

Określając średnią wysokość stawki za wynajem pojazdu z klasy „D” biegły ustalił, iż kształtuje się ona na poziomie około 200 zł netto za dobę. Przy czym ustalona przez powódkę stawka rzędu około 260 zł za dobę jedynie nieznacznie przewyższa stawki innych usługodawców, którzy określają stawkę najmu na kwotę około 250 zł za dobę.

(dowód: opinia biegłego J. B. k. 99-106)

Sąd zważył, co następuje:

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie budzi wątpliwości, albowiem strony nie kwestionowały ich treści, wprowadzając na ich podstawie odmienne, korzystne dla siebie wnioski.

Powód domagał się w niniejszej sprawie zapłaty odszkodowania, obejmującego koszt najmu pojazdu zastępczego w związku z wypadkiem, jaki miał miejsce w dniu 24 sierpnia 2015 r.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka K. J. albowiem były one jasne, logiczne i przekonujące i zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, znajdowały potwierdzenie w zgromadzonych dowodach w postaci dokumentów oraz opinii biegłego.

Sąd w swoich rozważaniach uwzględnił wnioski wynikające z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej, które były jasne, logiczne i przekonujące, zgodne z zasadami wiedzy specjalistycznej zakresu motoryzacji.

W ocenie Sądu żądanie powoda zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011r., sygn. akt III CZP 5/11, OSNC z 2012r., Nr 3, poz. 28). Poszkodowany może żądać zwrotu wydatków poniesionych na najem pojazdu zastępczego przez czas potrzebny do naprawy albo nabycia pojazdu, jeżeli z okoliczności wynika, iż w tym czasie rzeczywiście korzystałby z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, a zarazem nie miał dogodnej i bardziej ekonomicznej możliwości posłużenia się innym pojazdem. Zaznaczyć należy, że jeśli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy, to koszty najmu przez poszkodowanego samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004r., sygn. akt II CK 494/03, LEX Nr 145121).

W niniejszej sprawie niewątpliwie okres najmu obejmował czas niezbędny do naprawy uszkodzonego pojazdu poszkodowanego.

Pojazd poszkodowanego nadawał się do naprawy. Jeśli zatem uszkodzony pojazd może zostać naprawiony, to przeszkoda do normalnego z niego korzystania (w postaci uszkodzeń), winna zostać usunięta bez zbędnej zwłoki, a koszty najmu stanowią szkodę tylko za czas niezbędny do naprawy pojazdu.

Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów mających uzasadnić jego twierdzenie, że czas najmu pojazdu był zbyt długi. Ciężar wykazania powyższej okoliczności – zgodnie z treścią art. 6 k.c. – spoczywał na pozwanym, jako podmiocie wywodzącym z powyższych okoliczności skutki prawne. Należy zaznaczyć, iż strony mają obowiązek dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiać dowody (art.3 k.p.c.). Ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu obciążają zaś stronę, która nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lipca 1999 r. I KKN 415/99 LEX nr 83805). Obowiązująca w procesie cywilnym zasada kontryktoryjności zwalnia sąd orzekający z odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są same strony. (wyrok Sądu Najwyższego z 16 grudnia 1997 r. II UKN 406/97 OSNAPiUS 1998/21/641).

W ocenie Sądu, przyjęć należy, że czas wynajęcia samochodu odpowiada czasowi niezbędnemu do przeprowadzenia naprawy pojazdu i w niniejszej sprawie wyniósł 12 dni. Uzasadnienie swojego stanowiska znajduje w opinii biegłego J. B.. Nadto Sąd ustalił za zasadny 12 dniowy okres najmu, gdyż pokrywa się on z przedstawioną historią naprawy i zeznaniom świadka. Przy czym pozwany w żaden sposób nie wskazał na okoliczności uzasadniające twierdzenie, że strona poszkodowana celowo, bądź z premedytacją doprowadziła do przedłużenia czasu trwania naprawy pojazdu, działając tym samym na szkodę ubezpieczyciela.

W zakresie okresu przyjmuje się, iż kompensacji podlegają wydatki faktycznie poniesione, przy czym w przypadku utraty czasowej - do chwili odzyskania rzeczywistej możliwości korzystania z niej. W przypadku uszkodzenia pojazdu, gdy ten nadaje się do naprawy poprzez możliwość wymontowania do niego nowej części zamiennej, koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu - art. 361 § 1 k.c. Tym samym poszkodowany może domagać się zwrotu poniesionych kosztów najmu pojazdu zastępczego za cały okres niezbędny do dokonania naprawy uszkodzonego pojazdu, w którym nie mógł korzystać z

uszkodzonego pojazdu. Z chwilą dokonania naprawy odpada niemożność korzystania z rzeczy (zob. wyrok SN z dnia 5 listopada 2004 r. II CK 494/03 LEX nr 145121, Biul.SN 2005/3/11, uzasadnienie uchwały SN z dnia 22 listopada 2013 r. III CZP 76/13 OSNC 2014/9/85, LEX nr 1392609, G.Prawna 2013/233/5, Biul.SN 2013/11/13-14, wyrok SN wraz z uzasadnieniem z dnia 8 września 2004 r. IV CK 672/03 LEX nr 146324).

Odnosząc się zaś do stawki najmu pojazdu zastępczego przyjętej przez powoda, tj. 247 zł netto oraz 267 zł netto to była ona stawką rynkową, i choć była stawką najwyższą spośród przyjętych przez biegłego do porównania, mieściła się w ramach stawek występujących na rynku lokalnym. Przyjęta przez powoda stawka wynika z dołączonego do umowy cennika. Pozwany nie wykazał, iż była stawką rażąco wygórowana (art. 6 kc).

Wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest zakreślona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza, kierowcy samochodu, którego odpowiedzialność wynika z art. 436 § 2 k.c. Do rozstrzygnięcia o odszkodowaniu ubezpieczeniowym przy ubezpieczeniu OC koniecznym było więc sięgnięcie do ogólnych reguł Kodeksu cywilnego odnoszących się do zakresu odszkodowania, w szczególności do przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c. Reguły te nakazują przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSP 2002, z. 7-8, poz. 103, czy uchwałę z dnia 21 marca 2003 r., III CZP 6/03, OSNC 2004, z. 1, poz. 4). Podstawową funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, jak podkreślał Sąd Najwyższy, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy (por. np. uzasadnienia wyroku z dnia 20 lutego 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl. czy wyroku z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl.).

Obie strony wskazały na funkcjonujące w stawki. Niemniej jednak, w tak określonych granicach stawek, można bez odwołania się do wiedzy specjalnej stwierdzić, że stawka za dobę najmu samochodu wynajętego przez poszkodowaną mieści się w ramach „stawek występujących na rynku lokalnym” i nie jest rażąco wygórowana. W sytuacji natomiast, gdy pozwany kwestionował wysokość odszkodowania w tym zakresie, twierdząc, że jest to stawka rażąco wygórowana, to na nim spoczywał ciężar dowodu zgodnie z art 6 k.c. i 232 k.p.c. (por. E. Bronowicka, Najem pojazdu zastępczego – uwagi o sposobie ustalania stawek rynkowych czynszu najmu oraz K. Markiewicz, Kilka uwag w związku z postępowaniami o odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczych, Kwartalnik SSP Iustitia, Nr 1/2014, Dodatek – Odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego – materiały z konferencji).

Poszkodowany, zainteresowany jak najszybszym i skutecznym znalezieniem pojazdu zastępczego, nie ma obowiązku wyszukiwania innych ofert i porównywania ich wyłącznie pod kątem cenowym. Priorytetem jest bowiem komfort poszkodowanego.

Ponadto podkreśla się w orzecznictwie, że poszkodowany nie ma obowiązku zawarcia umowy najmu z podanym przez ubezpieczyciela podmiotem. Poszkodowany ma prawo wynająć samochód tam gdzie jest to dla niego najdogodniejsze – pod warunkiem jednak, że ogólny koszt tego najmu nie będzie rażąco odbiegał od stawek rynkowych stosowanych przez podmioty konkurencyjne. Zarzut stosowania stawek rażąco wygórowanych mógłby być przez pozwanego skutecznie podniesiony, gdyby poszkodowany umyślnie albo przez rażące niedbalstwo wynajął samochód zastępczy po stawce znacznie odbiegającej od obowiązujących na rynku/por. art. 16 w zw. z art. 17 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych/, czy też działanie poszkodowanego miałoby na celu pokrzywdzenie ubezpieczyciela sprawcy szkody, czyli iż umówiono się na stawkę wyższą od tej, którą normalnie stosuje się przy wynajmie takiego pojazdu, aby zawyżyć wysokość odszkodowania z tego tytułu. Skoro poszkodowany ma prawo do najmu pojazdu zastępczego od podmiotu stosującego stawki rynkowe, to stawki powoda mogłyby zostać uznana za zawyżone jedynie w przypadku stwierdzenia, że nie są one stawkami rynkowymi bądź wynajęty pojazd nie zrekompensowałby uszczerbku związanego z niemożnością korzystania z uszkodzonego auta poszkodowanego. Nie musi poszkodowany poszukiwać bowiem identycznego pojazdu jak uszkodzony. Byłoby to sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania. Pozwany nie wykazał, aby stawka najmu zastosowana przez powoda była stawką nierynkową.

Pozwany nie udowodnił także, iż stawka kosztów najmu pojazdu zastępczego była rażąco wygórowana. Stawka ta plasowała się w górnych granicach oferowanych przez usługodawców, jednak nie pozostawała ona w takiej relacji do innych ofert, iż można mówić o jej nierynkowości i rażącej dysproporcji wobec pozostałych ofert na rynku.

Zgodnie z dyspozycją art. 361 § 1 i 2 k.c. poszkodowany ma prawo do pełnej rekompensaty poniesionej szkody. Jego obowiązek przeciwdziałania zwiększeniu szkody nie może być poczytywany za równoznaczny z obligacją do poszukiwania najtańszej oferty najmu samochodu zastępczego. Działające na rynku firmy zajmujące się świadczeniem tego rodzaju usług oferują różne ceny, podobnie jak różny jest zakres świadczonych przez nie usług, ich standard czy dostępność dla poszkodowanego.

Wreszcie nietrafnie pozwany wywodził, że poszkodowany postąpił wbrew dyspozycji art. 354 k.c. i nie dążył do minimalizowania szkody, gdyż nie poczynił starań w zakresie rozeznania stawek najmu obowiązujących w innych miejscach przed skorzystaniem z usług powoda. Nie można stawiać zasadnie poszkodowanemu zarzutu, że wynajął pojazd u powoda, gdyż przysługuje mu prawo wyboru usługodawcy i ubezpieczyciel nie może żądać, aby podejmował on poszukiwania przedsiębiorcy oferującego najtańszą ofertę. Przypisanie poszkodowanemu naruszenia obowiązku współpracy z dłużnikiem w zakresie realizacji zobowiązania ma rację bytu tylko wówczas, jeżeli świadomie lub przez niedbalstwo zostanie wykazane, że wynajął on auto po wygórowanej stawce. Tylko zatem w przypadku udowodnienia przez zakład ubezpieczeń tej okoliczności, zgodnie ze spoczywającym na nim w myśl art. 6 k.c. ciężarem dowodu, można zarzucić poszkodowanemu powiększenie rozmiarów szkody poprzez wybranie oferty wyższej niż ceny obowiązujące na danym rynku lokalnym i stosowną weryfikację wysokości odszkodowania (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 roku, I CKN 1466/99, LEX nr 55243). Pozwany nie podjął w tym zakresie stosownej inicjatywy dowodowej, a zgromadzone dowody nie dają podstaw, aby uznać, że działanie poszkodowanego było nacechowane złymi intencjami.

W niniejszej sprawie pozwany nie wykazał, iż poszkodowany świadomie lub przez niedbalstwo zapłacił za wynajem kwotę wyższą, niż powinien. Żadne dowody na tą okoliczność nie zostały przeprowadzone przez pozwanego, który ograniczył się jedynie do głoślowanego kwestionowania prezentowanych przez powoda dowodów. Pozwany nie udowodnił także, iż stawka kosztów najmu pojazdu zastępczego była rażąco wygórowana. Na tą okoliczność nie zostały przedstawione żadne dowody.

Skoro pozwany nie zapłacił żądanej kwoty tytułem odszkodowania powodowi to należało na podstawie art. 509 k.c. w zw. z art. 822 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c. w zw. z art. 361 k.c. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda zgodnie z żądaniem pozwu.

Na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. należało zasądzić na rzecz powoda odsetki ustawowe.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem strona przegrywająca jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Wobec uwzględnienia powództwa w całości, zwrot kosztów należy się powodowi. Na koszty poniesione przez powoda, niezbędne do celowego dochodzenia praw w niniejszej sprawie, składają się: to opłata skarbową od pełnomocnictwa (17,00 zł), wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym (1200 zł) oraz opłata od pozwu w kwocie 94,00 zł. Zatem łącznie koszty poniesione przez powoda wyniosły 1311 zł, i taką kwotę należało zasądzić na jego rzecz od pozwanego. O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mając na uwadze fakt, iż pozwany przegrał sprawę.

SSR Aneta Dawidziuk